

ב. נשתנה דינו ולא נשתנתה מיתתו – נשאר בחיובו הקודם. כגון בן נח שהרג ישראל ונתגייר. או בא על נערה המאורסה מישראל ונתגייר (ויש סוברים שגם בן נח בנערה המאורסה נידון בעדה ועדים והתראה (ע' בראשונים נ:), ולפי"ז אף דינו לא נשתנה).

ולענין דיני שמים, לדברי רבי יוסי (ביבמות מה:): הואיל וגר שנתגייר כקטן שנולד דמי, אינו נענש כלל על חטאים שעשה בגיותו (עפ"י תוס').

ג. נשתנתה מיתתו ולא נשתנה דינו – מבואר למסקנת הסוגיא כדברי רבי יוחנן, שנערה המאורסה שסרחא ובגרה – דינה בסקילה כפי דינה הקודם.

וישנן דעות אחרות (ע' כתובות מה). ומכל מקום אף לרבי יוחנן נסקלת בבית הסקילה כשאר הנסקלים, שלא נאמר 'פתח בית אביה' אלא כשהיא עדיין נערה (מאירי שם).

דף עב

קנו. א. הבא במחתרת – מתי יש לו דמים ומתי אין לו?

ב. מה דינו של הבא לגנוב דרך גג, חצר או קרפף?

ג. הבא במחתרת ושבר את הכלים – האם הוא חייב בתשלומין?

ד. הבא במחתרת ונטל כלים – האם חייב להחזירם?

א. גנב הבא במחתרת, אפילו בן החותר לאביו – אין לו דמים וניתן להרגו, הן הנרדף עצמו הן כל אדם, הן בחול הן בשבת, ובכל מיתה שהיא. מלבד אם ברור לו כשמש שגם אם יעמוד כנגדו לא יהרגנו, כגון שרחמן הוא או אהבו.

והאב הבא במחתרת אצל בנו – יש לו דמים, כלומר אסור להורגו וההורגו חייב מיתה ככל רוצח, כי ודאי לא יהרוג את בנו, מלבד אם ברור שהוא שונאו ומסוגל להרגו.

כל גנב ש'יש לו דמים' – אם נפל עליו גל, מפקחין אותו ואפילו בשבת.

א. נחלקו הדעות האם הריגת הבא במחתרת רשות או חובה.

ב. יש אומרים שאם הגנב כבר פנה לצאת – אסור להרגו (ע' ירושלמי ורמב"ם ושאר מפרשים).

ג. כל מקום שאסור להורגו – אסור להכותו, אלא אם כן אי אפשר להציל ממנו בענין אחר. כי הכאה לגנב אינו דין תורה אלא שלבית דין וטובי העיר יש רשות להכותו לסיג וגדר, אבל לא ליחיד' (שו"ע הגר"ז הל' נוקי גוף ונפש, יג).

ד. נחלקו האחרונים (ע' קובץ שעורים, טוב ראייה, חדושי הנצי"ב, משמרות כהונה, דבר שמואל – פסחים ב) בדין ספק בבא במחתרת, האם ניתן להורגו [כדין ספק פיקוח נפש הדוחה את כל התורה, ובכלל זה איסור שפיכות דם של הבא במחתרת], אם לאו [ששפיכות דמים לא הותרה משום פיקו"נ].

ויש מי שחידש שלבן נח אין רשות להצילו בנפשו של רודף אלא אם ברור שבא על עסקי נפשות, אבל בספק אסור להרגו. ורק בישראל מותר (עפ"י רא"ם הורביץ ריש פסחים. וע"ע עזרת כהן עמ' שצז; אבן האזל גנבה ט,ח; דברי יחזקאל כג, י).

דין יכול להצילו באחד מאבריו – להלן.

ב. גנב הבא דרך גג או פתח החצר והקרפף [ובעל הבית מצוי שם. ר"ן] – אין רשות להורגו אלא אם מתרים בו תחילה וקיבל עליו התראה ואמר ע"מ כן אני בא, שאם יעמוד כנגדי – אהרגנו.

א. כן היא דעת רש"י (ומשמע בלשונו שאין חילוק בין אדם אחר או בעה"ב עצמו, אין להם רשות להרגו ללא התראה בעדים). וברמב"ם מבואר שאין חילוק בין גנב הבא במחתרת או דרך גג וחצר.

ב. נחלקו הראשונים ז"ל האם דין 'בא במחתרת' אמור רק בלילה, אבל ביום – יש לו דמים, כפשוטו של מקרא (וכן הכרעת פוסקים אחרונים). או אפילו ביום.

ג. הבא במחתרת ושבר את הכלים; באופנים שאין לו דמים, הואיל וחייב מיתה הוא פטור מלשלם. אמנם חייב לשלם לצאת ידי שמים, אבל ב"ד אינם מחייבים אותו (ע' ב"מ צא. ותוס').

ד. הבא במחתרת ונטל כלים, בזמן שאין לו דמים – רב פטרו על הכלים הואיל וקנאם בדמים בכך שנתחייב מיתה. ורבי אמר שמסתברים דבריו רק כאשר הכלים אינם בעולם אבל כשהם בעינם – חייב להחזירם. אעפ"כ כשגנבו מרבא אילים נהג למעשה כדברי רב ולא אבה לקבלם מן הגנבים. רוב ככל הפוסקים פסקו הלכה כרבא. לפרש"י, אין חילוק אם שבר את הכלים בעודו במחתרת או לאחר שיצא. ויש חולקים וסוברים שאם שבר לאחר מכן – חייב.

קנז. א. האם קיים דין 'רודף' בקטן שרדף אחר חברו להורגו?

ב. הרודף אחר חברו להורגו – האם צריך התראה?

ג. האם מותר להרוג עוֹבֵר המסכן את אמו?

א. רב הונא אמר: קטן הרודף – ניתן להצילו בנפשו.

רש"י כתב שרדף אחר קטן. ויש שפרשו דבריו שאם אחר הגדול מסתמא אינו 'רודף' שאינו מסוכן, ושמו בא לשחק בעלמא. ומדברי הפוסקים נראה שאין חילוק בדבר.

ב. מדברי רב הונא הוכיחו שהרודף אחר חברו להורגו דמו מותר ואין צריך התראה.

ומכל מקום כתבו הפוסקים שנראה מן הסוגיא שאף על פי שאין צריך התראה גמורה, שיקבלה ויתיר עצמו למיתה, אעפ"כ צריך להזהירו על כל פנים כשיש פנאי לכך.

וכל זה לענין הריגתו ברדיפה, אבל אם אי אפשר להרגו עתה, הריהו כשאר רוצח שאין הורגים אותו בבית דין אם לא התרו בו בשעת מעשה וקיבל עליו התראה לומר על מנת כן אני עושה.

ג. עוֹבֵר המסכן את אמו; כל עוד לא יצא ראשו – הורגים אותו כדי להציל את האם. הוציא ראשו – שוב אין נוגעים בו, שאין דוחין גוף מפני גוף. ואינו נידון כרודף אחר חברו, אלא משמים רודפים לה.

דף עג

קנח. א. באלו עבירות ניתן להרוג את הבא לעשותן כדי למונעו מהעבירה?

ב. הרואה את חברו שהולך למות – האם מחויב לטרוח ולבזבז ממונו כדי להצילו ממות?

ג. הבא על הערוה והיא אומרת 'הניחו לו' – האם יש רשות להרוג את הנוגע כדי למונע את העבירה?